

» Lett å bli lurt av pensjonskalkulator

Pensjonsøkonom Ernst Hagen mener NAVs pensjonskalkulator får mange til å tro at fripolisene er mer verdt enn de egentlig er.

SILJE SUNDT KVADSHIM
SILJE@NAV.NO

– Pensjon trenger ikke være vanskelig. Bruk en av de mange pensjonskalkulatoren som finnes på nettet for å skaffe deg en oversikt over hva du kan forvente å få utbetalt, sier forbrukerøkonom Kristina Picard i Storebrand.

Men selv om pensjonskalkulatorer kan gi deg en god oversikt på noen områder, er det likevel flere feiler å gå i.

Ikke summen

– På NAVs sider kan du få en meget god oversikt over din fremtidige folketrygd, og du får også en oversikt over ordninger du har på jobben og fripoliser. Men det er svært lett å bli lurt, advarer Ernst Hagen, pensjonsøkonom i Gabbler.

– Problemet er at NAVs kalkulator i samme oppsett viser utbetaling fra folketrygden og verdien av en eller flere fripoliser. Da vil det for de fleste være naturlig å tro at man får en pensjon som tilsvarende summen av disse målt i dagens kroner ved nedkommende år av med pensjon, sier han.

Men slik er det altså ikke. – Problemet er at folketrygden øker i takt med Grunnbeløpet, altså med lønnsveksten. Fripoliser derimot er oppgitt i den kronverdien de har ved utbetaling, for de blir ikke justert i verdi.

– KAN BLI MINDRE VERDT: Økonom Ernst Hagen, Gabbler.
Foto: Bård Vidar Hansen

At finansinstitusjonene gjerne prater om at fripolisen har en garantert avkastning, er ytterligere med på å skape forvirring. Årsaken er imidlertid at det i fripolisens verdi er innkalkulert en årlig avkastning på 3,5 prosent frem til utbetaling.

– Si fripolisene er forholdsvis mindre verdt enn folketrygden i dette oppsettet.

– Du kan si at fripolisene taper verdi for hvert år. Dersom det er ti år igjen til pensjonsalder kan fripolispensjonen tape en tredjedel av verdien frem til utbetalingen starter. Mens for en 40-åring betyr det at beløpet er halvert innen pensjonsalderen. En 30-åring har jo tid til å finne ut av det, mens situasjonen er langt verre for 50-åringen som kan få seg en overraskelse. Men du må grave dypt i materialet for å forstå hva du egentlig får, sier han.

Neppes oppjustert

Totalt er det i Norge fripoliser for 180 milliarder kroner.

– Disse pensjonstighetene blir neppes oppjustert i takt med inflasjon de neste årene, sier Hagen.

Fra begynnelsen av september ble det, ilbertfall i teorien, mulig for fripolisene å si fra seg rentegarantien og selv bestemme hvordan

Eksempel

NAV-kalkulatoren viser i dag for Petter Pettersen (57):
Folketrygd 250.000 kr
Fripolis 100.000 kr

Sannsynlig utbetaling om 10 år for Petter Pettersen*:

Folketrygd 535.000 kr
Fripolis 100.000 kr

*Fripolisene vil vokse i 10 Grunnbeløpet på 3 prosent i året.

Begreper

■ **Fripolis:** En pensjonsrettighet knyttet til ytelsespensjon hos tidligere arbeidsgiver, eller til en ytelsespensjonsordning hos nåværende arbeidsgiver som har gått over til innskuddspensjon.

■ **Oppsett rettighet:** Har man jobbet i det offentlige betyr det ikke en fripolis, men en oppsett rettighet. Denne blir justert i takt med inflasjonen.

■ **Pensjonskapitalbevis:** Fripoliser fra innskuddspensjon kalles pensjonskapitalbevis, og her kan eieren selv påvirke pensjonen gjennom valg av investeringsmåte.

pensjonspengene skal investeres.

– Velger man en fripolis med investeringsvalg, og er så heldig at holder gir 5,5 prosent avkastning mens man såvidt tritt med inflasjonen, påpeker Hagen.

– Forstå da at mange synes det er vanskelig å vite hvor stor pensjonen egentlig blir?

– Ja, du må grave dypt i materialet for å forstå hva du egentlig får, sier han.

■ Fripoliser skaper trøbbel

MEST MULIG: – Jeg hadde ikke hatt noe imot å gå av med pensjon ved 62 år, sier Bård Vidar Hansen.
Foto: Silje Sundt Kvadshim

– Vil helst bestemme selv

– Målet mitt er å få mest mulig ut av de pensjonsmidlene jeg har, sier Bård Vidar Hansen (47). Nå velger han investeringsvalg for én av sine fripoliser, men blir nektet for de andre.

Et par jobbkliffer og en tidligere arbeidsgiver som gikk over fra en ytelsespensjonsordning til en innskuddsordning har gitt Bård Vidar Hansen flere fripoliser, i tillegg til innskuddspensjonen han har gjennom jobben i emballasjefirmaet DS Smith. Oversikten han har skaffet seg på nettsiden Norak Pensjon.

Vil ha vekst

Nå vil han gjerne at pengene skal vokse.

– Jeg har en innskuddspensjon som har vokst fra 60.000 kroner til

113.000 kroner på grunn av investeringsvalg. Det skulle jeg gjerne sett på de andre kontoene også, sier han.

Derfor velger han at fripolisen han har hos Storebrand omgjøres til fripolis med investeringsvalg i disse dager, mens han ikke år mulighet til det med polisen hos Gjensidige eller Norda.

– Det er irriterende at man ikke får være med på utviklingen i markedet når man har lyst til å forvalte midlene selv. Alle budsjetter har den muligheten, sier han.

– Du er ikke redd for å tape store

delar av pengene hvis du selv kan investere?

– Det er klart at det alltid er en risiko. Samtidig må man jo følge med underveis. Hvis det er tegn til at markedet faller, kan man endre risikoprofil. Det er jo ikke noe vanskelig, sier Hansen.

Mest mulig

– Har du en plan for når du vil pensjonere deg?

– Målet mitt er å få mest mulig ut av de pensjonsmidlene jeg har, så får vi se når jeg kan pensjonere meg. Jeg hadde ikke hatt noe imot å gå av med pensjon ved 62 år, for å ti bringe store deler av året med å spille golf i Thailand. Men det koster å pensjonere seg tidlig.